Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 9 (2509) ▪ Четвер, 18 січня 2001 року ▪ Ціна договірна

Шахтарі Донбасу пікетували приміщення Верховної Ради України, вкотре вимагаючи повернення боргів із зарплат і підвищення пенсій.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

18 січня

▪ *1654 р. Переяславська рада.*

▪ *1848 р. Не стало видатного історика Максима Берлинського. Основні роботи — з історії та археології Києва.*

▪ *1864 р. Народився український живописець і графік Іван Їжакевич. Відомий, зокрема, ілюстраціями до творів Шевченка.*

▪ *1926 р. На екрани вийшов фільм Сергія Ейзенштейна «Броненосець «Потьомкін». Входить до десятки найкращих кінострічок усіх часів і народів.*

▪ *1966 р. Помер Гнат Юра, актор і режисер.*

Із «країни СНД» перетворитися на європейську державу

Сьогодні розпочинається триденний візит Президента України Леоніда Кучми до Німеччини. Наша країна розраховує на допомогу ФРН у подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи, заявив міністр закордонних справ Анатолій Зленко в Берліні напередодні прибуття туди глави держави.

Виступаючи перед учасниками засідання Німецько-українського форуму і Німецького товариства зовнішньої політики, А. Зленко нагадав, що відносини між нашими країнами характеризуються регулярністю та динамізмом. На Німеччину припадає 6 відсотків загального товарообороту України і близько третини в торгівлі з країнами ЄС. Міністр переконаний, що реалізація «колосального потенціалу» економічного співробітництва ще попереду.

А пріоритетом зовнішньої політики України має стати інтеграція в Європу, оскільки визначення «країна СНД» або «пострадянський простір» не надають Україні «ні історичної перспективи, ні прагнень, ні самовизначення». Разом з тим міністр наголосив, що ідея євроінтеграції не означає відмови від співробітництва з Росією.

Парламентська хроніка

Припинити нову хвилю наруги

Ранкове й денне засідання 17 січня

З таким закликом під час виголошення депутатських запитів, заяв, повідомлень виступили деякі народні обранці. Так, народний депутат Олег Білорус звинуватив Генеральну прокуратуру у виконанні політичних замовлень, пов'язуючи цей висновок з останніми подіями довкола віце-прем'єра Юлії Тимошенко, зокрема вимоги Генпрокурора звільнення її з посади, як було сказано, в обхід прем'єра. Про це говорив у своїй заяві і його колега по фракції Валентин Зубов. А народний депутат Станіслав Ніколаєнко акцентував увагу на неадекватному, як на його думку, ставленні правоохоронних органів, зокрема міліції, до заходів «на підтримку Конституції» і до тих, що проходять під гаслом «Україна — без Кучми!». За його даними, суди не прийняли жодних рішень щодо обмежень пропрезидентських заходів, а натомість обмежують дії їхніх політичних опонентів. Для прикладу було наведено реакцію міліції на події у Харкові. На підставі цих та інших фактів народні обранці вимагали внесення до порядку денного звіту Генерального прокурора та негайної інформації міністра внутрішніх справ. Як було заявлено, в разі невиконання цих умов, кілька фракцій блокуватимуть подальшу роботу парламенту.

(Закінчення на 2-й стор.).

Весна у лютому

Уряд України уповноважений Президентом підвищити розміри пенсій вже у лютому, а не в квітні, як це планували раніше. Така щедрість обумовлена насамперед збільшеними фінансовими можливостями Пенсійного фонду, який має достатньо накопичень для цієї акції.

Нагадаємо, що чинні пенсійні нормативи: мінімальна трудова пенсія — 55 грн., максимальна — 90 грн, з квітня 2001 року планували підвищити до 58 грн. і 108 грн. відповідно.

Це, звичайно, ще не справжня весна пенсійної реформи: але ж...

Сталь і квартири

Працівники Маріупольського металургійного комбінату «Азовсталь» (а це — 45 сімей) отримали квартири. Колись житловий будинок по вулиці Барикадній був частиною державної житлової програми і ледь не перетворився на довгобуд. Торік металурги вирішили власним коштом профінансувати завершення робіт. Переваги будинку новосели ще мають оцінити: зручне планування квартир, покрівля, що вентилюється, поряд споруджено дитячі майданчики, тротуари викладені фігурною плиткою. До кінця року «Азовсталь» планує здати в експлуатацію ще один будинок, де отримають квартири 56 сімей, **повідомляє наш кореспондент Ліна КУЩ.**

«Поверніть до отчої землі»

«Мені на цьому світі вже нічого не треба, — сказала посріблена сивиною жінка, переступивши поріг корпункту «Голосу України». — Прошу вас, благаю, допоможіть повернутися на Буковину, до могил найрідніших мені людей — батька й матері, чоловіка й єдиного синочка...»

(Закінчення на 4-й стор.).

Колаж Ганни ЦАБУТ.

У номер

Склад делегації визначено

Голова Верховної Ради України Іван Плющ своїм розпорядженням затвердив новий склад делегації українського парламенту в Парламентській асамблеї Ради Європи. Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в управлінні забезпечення міжпарламентських зв'язків апарату парламенту, до складу постійних членів делегації увійшли: Анатолій Раханський (група «Трудова Україна»), Олександр Карпов (фракція НДП, координатор парламентської більшості), Олександр Біловол (група «Відродження регіонів»), Геннадій Удовенко (фракція НРУ), Юрій Костенко (фракція УНР), Василь Костицький (фракція СДПУ(о)), Леонід Косаківський (фракція «Батьківщина»), Іван Попеску (група «Солідарність»), Борис Олійник, Євген Мармазов, Петро Симоненко (усі — фракція Компартії) і позафракційний депутат Сергій Головатий.

(Продовження теми на 5-й стор.).

Я вам пишу...

Навіщо мені новий паспорт?

Мені 65 років, дружині — 70. Живемо в селі, нікуди не їздимо, бо грошей не вистачає навіть на хліб. І раптом нам заявили, що маємо поміняти старий паспорт на новий, бо не видаватимуть пенсії. Та він нам не потрібний, той паспорт. Дайте спокій людям похилого віку і не розпочинайте мороки з паспортним обміном! Може, не всі до нього й доживуть.

Олексій ГЕДЗ.

Смолин Яворівського району Львівської області.

Коментар юридичного відділу

Відповідно до чинного законодавства України громадяни України, котрі постійно проживають на її території, мають право посвідчувати свою особу національним паспортом громадянина України (нового зразка) або паспортом колишнього СРСР з відповідною відміткою щодо належності до громадянства України (старого зразка). Отже, якщо є відповідні відмітки у паспортах старого зразка, зазначені в листі вимоги — не законні.

Редакція просить керівництво ВПР УАСМ УМВС Львівської області відреагувати на це звернення громадянина Гедза та надати компетентну допомогу в захисті його громадянських прав прокуратури області, здійснити перевірку викладених фактів у порядку загального нагляду.

▪ *Уряд України ухвалив рішення в 2001 році збільшити розміри соціальної допомоги сім'ям з дітьми на 55—60%.*

▪ *Кабінет Міністрів України встановив місячний прожитковий мінімум на поточний рік у розмірі 311,3 грн.*

▪ *Український фонд «Взаєморозуміння і примирення» та австрійський Фонд примирення підписали угоду про співробітництво у виплатах остарбайтерам.*

P. S.

Розпочинається візит Леоніда Кучми до Німеччини

Припинити нову хвилю наруги

Ранкове й денне засідання 17 січня

Парламентська хроніка

(Початок на 1-й стор.).

Цього дня, розглядаючи законопроект про визнання та виконання в Україні рішень закордонних судів, парламентарії розглядали унікальний випадок, коли Україна добровільно дає згоду на поширення щодо неї юрисдикції чужої держави. Йдеться про те, що, за ухвалами наших обласних судів, а також судів міста Києва, Севастополя та Автономної Республіки Крим, державна виконавча служба муситиме виконувати рішення закордонних судів. Щоправда, не всі, а лише в частині цивільних, трудових, сімейних правовідносин, а вироки у кримінальних справах — лише в частині майнових стягнень. Зрозуміло, що народні депутати допитувалися в головного доповідача, заступника міністра юстиції Миколи Хандуріна, як в такому разі бути із виконанням вироків закордонних судів у кримінальних справах. Скажімо, у ситуації, коли майор Мельниченко звернеться до закордонного суду, який підтвердить його правоту — чому в Україні рішення суду не можна буде виконати. У цьому розрізі наводився приклад і з висновками міжнародних експертів щодо записаної майором Мельниченком плівки. Відповідаючи на ці та інші запитання колег, співдоповідач Василь Оноленко (до речі, колишній міністр юстиції) нагадав про Міжнародну конвенцію, ратифіковану Верховною Радою, яка дає змогу українським судочинцям визнавати висновки іноземних експертів на рівні з висновками вітчизняних. А щодо виконання рішень у кримінальних справах, то Василь Оноленко вказав на можливість депутатів вносити відповідні доповнення до законопроекту. Визнав він і правову колізію, яка може виникнути з огляду на те, що у багатьох країнах світу за деякі правопорушення не передбачена кримінальна відповідальність, зате така чинна у нас. І як тоді бути під час виконання відповідних в Україні рішень закордонних судів.

Парламент розглянув зміни до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також зміни до статті шостої Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Останній документ передбачає надання статусу учасників бойових дій особам, які в роки війни перебували у батальйонах місцевої протиповітряної оборони.

На засіданні було оголошено про входження народного депутата Олега Тягнибока до фракції УНР та про вихід Володимира Нечипорука з «Відродження регіонів». Група депутатів лівої орієнтації заявила про створення депутатської групи «ЗУБР» (За союз України, Білорусі і Росії).

Після перерви парламент розглянув два законопроекти про внесення змін до закону про Конституційний Суд. Ці зміни передбачають скорочення терміну відповіді КС авторам відповідного подання та винесення цього подання на пленарний розгляд суду. Один з авторів законопроекту, депутат Олена Мазур, спростовуючи аргументи глави держави про неможливість розгляду у двотижневий термін КС конституційності тих чи інших запропонованих змін до Основного Закону, вона нагадала, як КС без зволікань розглянув так звані референдумні питання.

Парламент також розглянув і законопроект про державну систему біобезпеки під час здійснення генетично-інженерної діяльності. У ньому порушено проблеми вирощування так званих трансгенних рослин, зокрема і картоплі, котрої не їсть колорадський жук.

Анатолій БЕНЬ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У «геніяльності» нехай вправляються філологи

Українські парламентарії неоднозначно сприймають пропозиції уряду досить докорінно змінити правопис. Наскільки політично виправданий такий крок? Із цим запитанням наш кореспондент звернувся до голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, лідера фракції СДПУ(о) Олександра ЗІНЧЕНКА:

— Ця спроба вносити серйозні поправки в мовні правила не підготовлена ані політично, ані психологічно. В Україні поступово дедалі більше й більше людей цілком добровільно залучаються до вивчення української мови, що стало можливим лише після надзвичайно великої просвітницької роботи. Українська мова, як державна, впроваджується через державні установи, масмедіа. З'явилося підгрунтя для значно ширшого використання української мови. Але як тільки хтось намагається штучно включитися до цього природного процесу, такі спроби призводять до звуження сфери вживання української мови.

Скажімо, важко уявити 30—35-річну людину в східних регіонах України, яка, ще не оволодівши сповна азами середньостатистичної літературної української мови, стане занурюватися в мовознавчі деталі, про які йдеться в запропонованому правописі.

Вважаю, що основним чинником розвитку мови має бути словниковий, науковий. Нехай науковці, філологи сперечаються між собою. Бо якщо намагатися залучити до поширеної лексики громадян непритаманні середньостатистичному мовленню мовні ознаки, які приносяться цілком штучно, це лише ускладнює процес вивчення мови. Мало того, заважає і тим носіям мови, які переносять її знання в найширші кола — учителям, дикторам. Адже якщо буде прийнято новий правопис, назавтра державне радіо й телебачення не почне використовувати його. А отже, знову будуть помилки, недоречності, хиби.

Частина із запропонованих норм, може, і є правильними. Але я не філолог, і залишу обговорення їм. Мовні зміни — не на часі. Нині потрібно значно збільшити загальне підгрунтя для використання мови, щоб її вживали не 30% освітянських установ, а хоча б 70%. Тоді буде легше і вносити якісь зміни до правопису.

До того ж треба підвищувати рівень володіння українською мовою журналістів, особливо тих, які працюють у прямому ефірі, розширити кількість установ, де можна було б поліпшити свої мовні знання. Важливо і створення так званих «зіркових» проектів. Наприклад, коли людина використовує надзвичайно красиву мову і говорить, скажімо, як Богдан Ступка. А такі передачі, як «Вєрка Сердючка», навпаки — заважають поширенню мови, і особливо шкодять школярам.

Тому, на мій погляд, для мотивації введення змін до українського правопису треба залучати не лише мовознавців, а й психологів і навіть політиків.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Деякі ситуації загрожують діалогу між націями

Парламентські слухання

В Україні склалася кризова ситуація зі свободою слова, а стан національного медіаринку потребує якісних змін, — такий основний підсумок парламентських слухань із проблем інформаційної політики. Учасники слухань обговорили три теми: виконання постанов Верховної Ради у цій сфері; стан свободи слова в Україні, інформаційна безпека, дотримання зобов'язань перед міжнародними інституціями, законодавче забезпечення та державна підтримка ЗМІ; а також проблему аудіо-візуальних ЗМІ та новітніх технологій в галузі масових комунікацій.

Слухання мали міжнародний резонанс, що засвідчила участь у них численних зарубіжних гостей. Зокрема, представник Парламентської асамблеї Ради Європи Анджей Урбанчик висловився про те, що ПАРЄ «дуже занепокоєна ситуацією з пресою в Україні». На його погляд, «деякі ситуації в Україні мають негативний вплив на можливість діалогу між націями». А ставлення владних структур України до свободи преси продемонструвала справа Г. Гонгадзе. ПАРЄ, за словами А. Урбанчика, також занепокоєна фактами тиску податкових, пожежних, інших інспекцій, що чиняться проти опозиційних ЗМІ.

Але головне, як наголошували практично всі промовці, — не просто підняти наболілі проблеми (адже за минулі чотири роки інформаційні питання вчетверте виносять на публічний розгляд і обговорення з високої парламентської трибуни), а зрушити «віз» із мертвої точки, домогтися виконання прийнятих рекомендацій і постанов. Як запевнив у заключному слові голова профільного парламентського Комітету з питань свободи слова та інформації Олександр Зінченко (фракція СДПУ (о)), дискусія, що відбулася на слуханнях, — лише початок роботи. За підсумками слухань створено громадську комісію, яку очолюють голова Національної спілки журналістів Ігор Лубченко і парламентський комітет. Вона опрацьовуватиме всі пропозиції, що пролунали у виступах з трибуни Верховної Ради, розробить проект постанови ВР, яку буде проголосовано вже на наступній, сьомій, сесії. Постанова має систематизувати всю подальшу роботу.

До того ж, як повідомив О. Зінченко, на засіданні Кабінету Міністрів, яке відбулося напередодні парламентських слухань, домовилися, що наступні два тижні «тайм-ауту» між сесіями стануть співпрацею парламентського комітету і уряду в напрацюванні конкретних шляхів розв'язання надзвичайно гострих і болючих проблем ЗМІ. Це, зокрема, папір, місцеві друковані ЗМІ, податки, фінансування концерну РРТ тощо. За наслідками парламентських слухань буде розроблено таблицю з декількох ключових поправок, які треба терміново внести до чинного законодавства.

Олександра КУЧЕРЯВА.

У номер

Голодовка проти свавілля

Керівники Харківського обкому Соціалістичної партії оголосили вчора ввечері біля будинку міського управління внутрішніх справ безстрокову голодовку на знак протесту проти, як вони вважають, свавілля влади, що не побажала назвати і покарати винних у незаконному опівнічному «демонтажі» наметового містечка «Україна без Кучми». Усі спроби, як було заявлено на прес-конференції, яка передувала цій акції, знайти відповіді в Харківському міськвиконкомі, у керівництві УМВС в Харківській області, в органах прокуратури на запитання, хто і які давав розпорядження щодо незаконної ліквідації агітпосту і які вони понесуть покарання — виявилися безрезультатними. «Тому нам нічого іншого не залишається, як оголосити безстрокову голодовку доти, доки винних не буде покарано».

Учасники голодовки також наголосили, що сьогодні до них приєднаються й інші прибічники, котрі також мають намір піти на крайні форми громадянського політичного протесту. Силовики поки що мовчать.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Проблема в «прозорому ключі»

Коментар

За інформацією «Інтерфакс-Україна», Генпрокурор Михайло Потебенько виніс постанову про усунення Юлії Тимошенко від посади віце-прем'єра і направив цю постанову Президентові для вирішення питання. Згідно з чинним законодавством рішення про усунення осіб, призначених на свої посади указом Президента, приймає глава держави. У постанові відзначається, що Ю. Тимошенко, яку притягнено до кримінальної відповідальності, використовуючи своє службове становище віце-прем'єра, може негативно впливати на хід попереднього слідства.

Проти Генерального прокурора ніхто не порушував кримінальної справи. Ніхто не гортав Кримінальний кодекс із цілком конкретними намірами — застосувати відповідні статті до осіб, що начебто щось обворовували в ландшафті дивана. Тому вони, не усунені, і далі не впливають на хід попереднього слідства. Власне, і самого слідства майже немає. Записи, як з'ясувалося, «ложні», майор Мельниченко —клятвопорушник, О. Мороз — узагалі політичний бомж. Не будемо з'ясовувати, як і ким «з'ясувалося». Припустимо, так і є. Але є, без сумніву, й інше. Безпрецедентний випадок. Він — не в унікальних, начебто за масштабами пошуків зниклого журналіста. А в підозрі причетності високих посадових осіб до виконання... Скажемо так, деяких побажань людини з голосом, схожим на президентський. Підозра після роз'яснень Генпрокурора не зникла. Навпаки, вони спричинили версію навіть у наших гостей із Заходу: «Український Генпрокурор виконав роботу адвоката людей влади». Зауважте, це висновок не політичних бомжів, не вітчизняних журналістів, які «деморалізують зусилля прокуратури». І підстави для таких тверджень дав насамперед пан Потебенько особисто.

Бо як розцінити його пасажі з історичної інформації про хід розслідування справи про зникнення Георгія Гонгадзе в парламенті. Для прикладу ось такий. «Були встановлені державні номери автомобіля, який здійснював стеження, і інформацію було передано до МВС (ідеться про перевірку факту стеження за Гонгадзе. — **Авт.**). Факт стеження... не знайшов свого підтвердження». (!)

Якщо з такою логікою встановлювалися факти «ложності», можна цей «дедуктивний метод» сміливо висувати на номінацію найбільших парадоксів у веденні слідства. Навряд чи хтось перереплюне «прокурора-адвоката» у «логічній абсурдності» його аргументів. Хоча генсекретаря «Репортерів без кордонів» Р. Менара здивувала не публіцистика М. Потебенька, а нормальна реакція Леоніда Кучми на актуальні події. Під час зустрічі з ним Президент сказав, що на українських експертів чинили тиск, що розслідування не можна визнати задовільним. «Мабуть, не можна говорити людям про такі речі й водночас довіряти Генеральному прокуророві, котрий стверджує: розслідування йде добре, і воно цілком ідеальне», — дивується Р. Менар.

Звичайно, несправедливо все звалювати лише на Генпрокурора, адже мало хто вірить, що він має реальну можливість самостійно приймати рішення. Тому виходить, як не крути, що певне коло осіб може впливати на слідство у безпрецедентній справі. А вони виконують посадові обов'язки. І лише член уряду, саме той, котрий обкладений зусиллями «запеклих друзів» червоними прапорцями з усіх боків, може перешкодити об'єктивному слідству. Невже розпорядження, прохання і «телефонне право» віце-прем'єра вплинуть на стійку позицію М. Обіхода, наприклад?

У скарзі до Київського міського суду на дії Генерального прокурора про порушення вимог статей 62, 80 Конституції та Закону України «Про статус народного депутата» при відкритті кримінальної справи Юлія Тимошенко стверджує: «Генеральна прокуратура політизує дане обвинувачення, систематично виступаючи по каналах українського телебачення із заявами про вчинення мною начебто незаконних дій, кожний раз підкреслюючи при цьому мій статус члена уряду і посаду віце-прем'єра». А в скарзі на ім'я самого М. Потебенька віце-прем'єр наголошує: «Я глибоко переконана, що порушення цієї кримінальної справи та незаконне пред'явлення мені обвинувачення за начебто скоєні злочини в 1996 році, коли я була одним із керівників корпорації ЄЕСУ, пов'язані саме з нинішнім положенням, яке я займаю в уряді України. Не будь я віце-прем'єр-міністром, членом уряду, безумовно, не було б ніяких кримінальних справ і всі давно б забули про ті справи, які знайшли своє законне вирішення».

Коли пишуться ці рядки, ще невідома реакція Президента на клопотання Генпрокурора. Відомо тільки, що прем'єр Віктор Ющенко «не може дати якоїсь негативної оцінки роботи цієї людини» і просить не забувати, що це член українського уряду, з яким слід поводитися тільки у прозорому ключі й під відповідним громадським контролем цього процесу. А якраз «прозорого ключа» комусь дуже не хочеться.

До речі, екс-міністр закордонних справ Борис Тарасюк стверджує, що про його відставку Ющенко дізнався від... відставника.

Леліємо ми свій реформаторський уряд.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Все смешалось в земельном доме

Комментарий

Тонкая материя земельных отношений никак не поддается согласованию. Несмотря на то, что проект Земельного кодекса, в который уже внесено более 1,5 тысячи поправок, планировалось принять во втором чтении еще на шестой сессии Верховной Рады, многие депутаты характеризуют его как «сырой».

На заседаниях Комитета ВР по вопросам аграрной политики и земельных отношений не вызвала споров разве что статья, регулирующая моменты хозяйственной деятельности в случае, если на общей меже соседних наделов выросло дерево. Оно, говорится в проекте, а также его плоды в равной мере принадлежат владельцам этих участков. Каждый из соседей имеет право требовать ликвидации подобных деревьев. Правда, если на выкорчевывании настаивает кто-то один, он и несет расходы на ликвидацию. Но тогда другому соседу придется отказаться от своих прав на дерево.

Обсуждение других, ключевых, статей проекта земельной конституции проходило под знаком противоречий. И неудивительно. Необходимо принять кодекс на десятилетия.

Немало копий народные избранники поломали вокруг вопроса о правах заграницы на отечественные гектары. В конце концов, пришли к согласию, что «иностранные граждане, лица без гражданства и иностранные юридические лица не вправе приобретать право собственности на земли сельскохозяйственного назначения». А полученные ими в наследство сельхозугодья в течение года подлежат отчуждению. Хотя их право на аренду гектаров не ограничивается. К гражданам нашего государства, постоянно проживающим за границей, депутаты ВР были лояльнее: таким иностранцам разрешено иметь на родине сельхозучастки в частной собственности.

В который раз был поднят вопрос о наделах работникам социальной сферы села и чернобыльцам—переселенцам, оставшимся за бортом реформы. Народные избранники решили: Кабмин должен принять меры, чтобы обеспечить таких граждан участками «для ведения личного крестьянского хозяйства и садоводства в пределах норм бесплатной приватизации, а также для огородничества и сенокошения за счет земель запаса, резервного фонда, других земель государственной и коммунальной собственности».

Формально проблема будто бы решается. На самом деле речь идет не о праве на земельный пай, за который, например, старенькая сельская учительница будет получать ежегодно арендную плату в размере одного процента его стоимости. Даже если местные власти найдут возможность предоставить надел, на нем придется работать самим.

Проще тем, кто гектары уже имеет. Депутаты согласовали нормы бесплатной приватизации — до 2 га для личного хозяйства (а владелец земельного пая дополнительно может получить еще и свою долю в натуре), 0,12 га для садоводства. А площади для сенокошения и выпаса скота вообще не ограничиваются. Хорошая новость и для фермеров. Не только председатель фермерского хозяйства, но и все его члены получат право на бесплатную приватизацию гектаров в размере земельного пая.

Впрочем, несмотря на интенсивную работу аграрного комитета, согласовано только 30 статей будущего документа из 212. Парламентарии так и не определились в отношении механизма распределения земли после ликвидации сельхозпроизводства. Ведь, если хозяйство распалось, каждый остается с сертификатом, а не с конкретным участком.

Галина КВИТКА.

Фотофакт

Транспортный рефрижератор, построенный по заказу греческой компании на Николаевском судостроительном заводе имени 61 коммунара, отправился на ходовые испытания в Черное море.

Фото Александра КРЕМКО (Укринформ).

Новинка

Спасительная буханка

Трагические последствия аварии на ЧАЭС ощущают на себе и жители Тальновского района, что на Черкасщине. Медики утверждают: именно дефицит йода становится причиной различных заболеваний, а в первую очередь — увеличения щитовидной железы. Немало этого элемента содержится в морепродуктах, но они, как правило, для многих роскошь.

Хлебокомбинат райпотребсоюза откликнулся на заинтересованность покупателей новой продукцией. С сегодняшнего дня начато производство хлеба пшеничного йодированного. Буханка, обещают на предприятии, будет не только вкусной, но и полезной для здоровья.

Здесь пассажира любят

Вчера на реконструированном житомирском вокзале открыт первый на Юго-Западной железной дороге современный сервис-центр, **сообщает наш собственный корреспондент Алексей КАВУН.** Здесь пассажиры в ожидании поезда смогут отдохнуть, приобрести билеты, решить проблемы с багажом, устройством в гостиницу, отправить сообщение по факсу или электронной почте. В общем работники центра будут предоставлять 21 вид услуг.

«Тамплиерское дело». Многосерийный постскриптум

В декабре в православном монастыре «Китаевский пустынницкий скит» (Китаевская пустынь) прошел крестный ход. Священнослужители и прихожане обнаружили на территории монастыря орден тамплиеров. И увидели, по словам наместника монастыря архимандрита Прохора, «как попираются христианские святыни»... Так началась тамплиерская история, которую спустя месяц прокомментировали православные хозяева Китаевской пустыни.

Правда, полноправными хозяевами их не назовешь. Монастырь, вернее его площади, слуги Божьи делили с учебным комбинатом пчеловодства, который подчиняется Минагрополитики. Комбинат сдавал свои территориальные излишки в аренду. Так, около года назад в святом месте обосновался орден тамплиеров, зарегистрированный в 1999 году Минюстом Украины как международная общественная организация, которая в своем уставе честно признавалась, что будет заниматься изотерикой. Инокиня Таисия, по-мирскому —адвокат монастыря, которая и сообщила нам вышеизложенное, недоумевает, как «антихристы» (чему свидетельствует и символика, и картины на стенах и полах арендуемого ими помещения) сумели пройти юридическую аккредитацию и оказались в святом православном месте Украины.

Как выяснилось, местные тамплиеры серьезно готовились к презентации ордена, намеченной на Рождество. В помещении они сделали евроремонт, чем нанесли непоправимый ущерб памятнику архитектуры, а в подвал провели отопление, собираясь там устроить свою церковь для посвящения в рыцари ордена. Наместник монастыря показал нам оставшиеся после арендаторов (они больше туда не возвращались) вещи, книги («Гностики», «Коран», сборники Блаватской, роман Генрика Сенкевича «Крестоносцы» и т. д.), а также меч, принадлежащий, по словам отца Прохора, замминистра обороны Украины Владимиру Михтюку. О пропаже дорогого оружия генерал не заявлял, следовательно, священнослужители сделали вывод, что это подарок пиору ордена тамплиеров Александру Яблонскому. На видеокассете, отснятой московским телевидением еще осенью, Александр Яблонский говорит о прогрессивности ордена «во все времена», опираясь на этот самый меч...

Кроме оружия, принадлежавшего якобы Михтюку, после бегства тамплиеров из Китаевской пустыни обнаружены ксерокопии документов, на которых стоит подпись генерала, но почему-то отсутствует регистрационный номер делопроизводителя министерства. Может быть, поэтому ранее в пресс-службе МО Украины нас заверили, что никакого криминала в найденных ксерокопиях нет и они «даже не для служебного пользования».

Как сообщила инокиня Таисия, в этих бумагах переписки военного начальника с «общественным деятелем» тамплиерского ордена оговаривается покупка последним вертолетов... Изучив оставленные ксерокопии, адвокат монастыря обнаружила, что А. Яблонский, как посредник, заключал торговые сделки на сумму в несколько миллионов долларов.

Впрочем, мирские аспекты деятельности воинствующего ордена мало волнуют православных священнослужителей монастыря. Это компетенция соответствующих органов. Однако в течение месяца «тамплиерским делом» у его первооткрывателей — отца Прохора и инокини Таисии интересовалась лишь СБУ, представители которой отсняли все найденные у арендаторов бумаги. Вообще в этом деле еще много неясного. Газета и впредь будет отслеживать развитие событий вокруг «дела тамплиеров».

Ольга ВАУЛИНА.

В номер

■ Киев

В прошлом году — неплохо, в этом — еще лучше

По предварительным данным общий рост промышленного производства в Киевской области в прошлом году составлял более 115 процентов. А в отдельных отраслях этот показатель еще весомее. Например, в полиграфической промышленности прирост составляет 154 процента, стеклянной и фарфоро-фаянсовой — 147, легкой — 141, машиностроительной и металлообрабатывающей —139 процентов.

В области стремятся в этом году значительно повысить объемы производства, в частности, в химической, нефтехимической, пищевой, деревообрабатывающей, целлюлозно-бумажной и других отраслях промышленности, *сообщает наш корреспондент Яков ГАЛЬЧЕНКО.*

■ Симферополь

Большинство блокирует работу сессии

Пока в повестку дня 7-й сессии ВР АРК не будет включен вопрос о Регламенте Верховной Рады Крыма либо не будет решения Конституционного Суда Украины по вопросу отмены ее нормативно-правовых актов, сессия работать не будет — большинство депутатов автономии заблокировали ее работу, *сообщает наш корреспондент Виктор ХОМЕНКО.*

Координатор большинства Василий Киселев огласил обращение к сессии, в котором депутаты обвиняют председателя ВР АРК Леонида Грача, что он, «воспользовавшись моментом и утвердив собственный регламент, парализует работу Верховной Рады АРК».

Л. Грач в свою очередь заявил, что не намерен идти на поводу какой-либо одной группы депутатов.

■ Одним абзацем

■ **Свое 10-летие отметила газета областного совета и областной государственной администрации «Новини Закарпаття». У нее самый большой тираж среди областных изданий края. Редактирует газету заслуженный журналист Украины, депутат областного совета Василий Нитка, *сообщает наш корреспондент Иван ГУДЗОВАТЫЙ.***

■ **У главного административного корпуса комбината «Запорожсталь» установлен бюст первого директора предприятия Исаака Рогачевского. Он был расстрелян как враг народа в 1937 году, реабилитирован посмертно и, наконец, после долгого отсутствия «вернулся», *сообщает наш корреспондент Александр АБЛИЦОВ.***

■ **Вице-премьер-министр Украины Николай Жулинский подарил Боремельской школе, что в Демидовском районе Ривненской области, оборудование для компьютерного класса, *сообщает наш корреспондент Александра ЮРКОВА.***

■ **В Житомир отправилась специальная группа МВД во главе с заместителем министра Владимиром Мельниковым. Причиной этого стали десять дерзких преступлений (из них два — уже в этом году), совершенных на автодорогах: вооруженные люди в форме и масках на лицах нападают на автомашины коммерсантов. За информацию, которая поможет следствию, житомирянам обещано вознаграждение, *сообщает наш корреспондент Алексей КАВУН.***

■ **В Харьковском регионе погашены долги по зарплатам, финансируемым из бюджета области. Улучшилась ситуация и с выплатой задолженностей в небюджетном секторе. В течение года долги по зарплатам в этой сфере сократились почти на 100 млн. грн., или на 22,7 процента, *сообщает «Интерфакс-Украина».***

■ Фотофакт

В конце января в Киеве начнется реконструкция Бессарабского квартала. Главный инженер «Киевпроекта» Роман Яценко объясняет ее план.

Фото Сергея КУЗНЕЦОВА (Укринформ).

«Поверніть до отчої землі»

Долі

(Початок на 1-й стор.).

Її доля, немов відкрита рана. Народилася Юстина Руснак 1928 року тепер уже в передмісті Чернівців у бідній українській родині. В 1946 році 18-літню дівчину за вироком військового трибуналу засудили до 10 років позбавлення волі. За співучасть в ОУН. Неграмотна Юстина, котра до війни закінчила чотири класи румунської школи, лише в таборах дізналася, що таке ОУН і що вона «політична».

Спочатку була Чернівецька в'язниця. І нині пам'ятає Юстина Миколаївна, як її кинули у переповнену арештантами камеру, зірвали з шиї хрестика і крикнули: «Теперь, бандеровка, за Сталина молиться будешь!..»

Після суду — етапом, з собаками, конвоїрами, відправили до Сибіру. Працювала Юстина на лісоповалі. Замість прізвища й імені — номерний знак. Напівголодне існування, виснажлива праця підточили колись здоровий організм буковинської красуні. Через кілька років, коли табір «перекидали» на Колиму, 22-річна Юстина Руснак не змогла піднятися з нар. Вона опухла з голоду.

Політув'язнену залишили під Тайшетом у якомусь колгоспі. Тільки опритомніла — знову в табір. На цей раз у бухту Ваніно. Звідти — в Магадан, на шахти з видобутку кольорових металів.

Наприкінці 1955 року Юстину звільнили. Дівчині з Буковини дала притулок землячка, котра теж після таборів оселилася в Магаданській області. Тут Юстина й зустріла земляка Миколу Гавалешка. Незабаром вони одружилися. Народилися Марина та Андрій. Як репресовані — тулилися в бараках. Працювали багато й тяжко.

Пригадуючи ту «вільну» працю, колишня політкаторжанка з гіркотою мовила: «Нині Росія твердить, що їй щось винні. Ми, українці, побудували їй Братськ і Тайшет. Ми добували їй нафту і золото. Це вона винна Україні. Повіки — за понівечені життя...».

...Тільки в середині 80-х, після виходу на пенсію, повернулися Юстина і Микола Гавалешки в Україну. Однак одержати кооперативну квартиру в Чернівцях, на яку сподівалися, їм не вдалося. Тавро політв'язнів переслідувало їх скрізь і завжди, аж до оголошення реабілітації в 1990 році. А тоді, у 85-му, довелося поселитися їм у молдавському місті Бельци, поблизу жаданої Буковини. У 1996 році загинув Андрійко. Услід за ним не стало чоловіка. Марина не могла бути поруч з матір'ю. Вона залишилася зі своїм сином у Магадані. Зібравши останні сили, Юстина Миколаївна повезла хоронити сина і чоловіка в Чернівці. За гроші від проданої квартири купила на цвинтарі шмат омріяної у сибірських таборах і засланні рідної буковинської землі. Для себе також, поруч з могилами Миколи та Андрійка. На зведення родинного склепу пішли останні її гроші...

Нині Юстина Миколаївна мешкає в Черкасах. У «хрущовці», котра належить дочці. Якось звернулася до комісії з питань поновлення прав реабілітованих Чернівецької обласної ради з проханням допомогти їй одержати житло в Чернівцях. Комісія облради підтвердила законне право на житло реабілітованої, незалежно від того, де вона нині мешкає, і попросила Чернівецьку міську раду виділити Ю. М. Руснак-Гавалешко квартиру.

На жаль, міськрада, зокрема, керівники департаменту житлово-комунального господарства Г. Мельник та О. Васильчишин, котрі в 1999 та в 2000 роках надсилали відповіді колишній політкаторжанці, підійшли до справи формально. Їх відписки про те, що «оскільки громадянка Ю. М. Руснак-Гавалешко не має прописки в Чернівцях» (ніби її, арештовуючи в 1946 році, хтось виписував), то міська рада не має підстав надавати їй житло» ... — не витримують жодної критики.

Але не про неї, критику, йдеться. «Голос України» сподівається, що міський голова Чернівців особисто візьме участь у долі людини, котру в юності вирвали з отчого дому і кинули в холод і голод магаданських таборів. Котра пройшла довгий страдницький шлях і не втратила віри в людей. Тому в душі жевріє надія, що хоч у старості приголубить її така рідна буковинська земля. І збудеться мрія — молитися в церкві, до якої в дитинстві водила малу Юстинку мама. І щодня вона буде поруч із сином...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Споживач

Хто вкрав торгову марку ковельчан?

«Купив на ринку кілька ваших банок тушонки. Хотів запастися м'ясом на зиму. А вийшло, що майже всю пенсію викинув на смітник! Бо від такої тухлятини відвертаються навіть бездомні коти. Навіщо отруюєте людей?..» Цього гнівного листа надіслав на адресу ВАТ «Ковельський м'ясокомбінат» пенсіонер Володимир Михальчук з Луцька. Такі рекламації одержало підприємство з інших міст не лише області, але й всієї України. Це дуже здивувало керівництво комбінату, адже підприємство взагалі не випускає тушонки.

Як з'ясувалося, на ринках тривалий час продають фальсифіковані консерви «Яловичина тушкована» та «Свинина кусками вищого гатунку». У банках — сіра із зеленкуватим відтінком перемелена маса невідомого походження з прожилками, плівкою, шкіркою.

Неграмотно написані етикетки свідчать, що продукція начебто виготовлена на Ковельському м'ясокомбінаті. Але фальсифікаторів і махінаторів видає не лише граматика, а й назва вулиці, на якій розташовано підприємство. На фальшивих тушонках значиться вулиця Стрілецька. Насправді комбінат знаходиться на вулиці Володимирській. Як і на більшості підробок, тушонки не мають дати виготовлення, терміну зберігання.

— Судячи з адрес, звідки прийшли листи обдурених покупців, фальшиву тушонку виготовляють великими партіями, — зазначає голова спостережної ради ВАТ «Ковельський м'ясокомбінат» Аркадій Шевц. — І хоч правоохоронні органи вже розслідують походження підробок, але, на жаль, досі не вдалося натрапити на слід махінаторів і їхніх підпільних цехів. Є навіть припущення, що фальшиві тушонки виготовляють за кордоном.

Хоч би там що, але махінаторам не вдасться похитнути імідж нашого підприємства, зазначає Аркадій Шевц. Адже торгову марку нашого комбінату добре знають. Ковельські ковбаси відомі своєю якістю і смаком у багатьох містах України. Особливо популярні вони в Києві. Експортуємо свої вироби і за кордон. Кожен наш виріб належно марковано, має привабливий естетичний вигляд. За цими зовнішніми ознаками і потрібно відрізняти його від фальшивок — така наша порада покупцям, про яких ми постійно дбаємо.

Колектив комбінату постійно думає і про перспективу. Нині модернізують виробничі лінії, встановлюють найсучасніше холодильне устаткування, освоюють нові види продукції. Наприклад, почали виготовляти варені ковбаси і сосиски для дитячого харчування з тривалим терміном зберігання. Уже реалізували перші великі партії таких м'ясопродуктів. І хороші відгуки покупців уже звичні для працелюбного колективу Ковельського м'ясокомбінату.

Роман ЖИЖАРА.

Ковель
Волинської області.

Солодке життя Петра Солодкого

Аномалії

Пана Солодкого знаю з 1994 року. Щоправда, хліба-солі з ним не ділив: на зустріч він не погоджувався, розмови уникав. Тож лицезрів його тільки на зборах членів кооперативу.

Ох, як він там солодко промовляв! Надто єлейні були його промови про перспективи гаражнобудівного кооперативу. Мовляв, злетить наш «Сокіл», заждіть трохи. Але грошики давайте, а то бачите, як інфляція їх поїдає. «Соколята» мріяли злетіти якнайшвидше, вносячи свої кревні, але невдовзі опустилися на землю і раптом заговорили. Та всі проти Солодкого.

На прісноплам'ятних зборах Солодкий тільки й намагався відбутися загальнозрозумілим, але безрезультатно. Особливо тяжкі часи настали для голови правління ГБК після оприлюднення акта перевірки фінансово-господарської діяльності кооперативу більш як за два роки. З'ясувалося, що правління нічого не робило, ревкомісія спала, натомість голова досяг успіхів. І у використанні колективних коштів не за призначенням, і в субсидіюванні родичів, і в інвестуванні фірм, і у придбанні дорогих товарів (кабель, меблі, залізобетонні ригелі), що їх у наявності не було.

Коротше, ошукав пан Петро півтисячний кооператив як раз на 640 мільйонів (!) тодішніх крб. У вигляді неповернутих позик, неодержаної вигоди, зниклих матеріальних цінностей тощо. І це за відсутності проектно-кошторисної документації, оформленої ділянки під гаражі і хоч якогось значного заділу і перспектив для злету «Сокола».

Пам'ятаю, Петро Петрович тримавсь, наче сокіл. Найнастирливішим і найактивнішим опонентам він конфіденційно-довірчо шипів: «Вам мене не дістати —руки короткі. У мене ТАМ усе схоплено».

Члени кооперативу вірили голові, та не миритися з цинічним, серед білого дня, пограбуванням. А ТАМ нагорі, «соколят» не жалували, а на головного «сокола» лише пальчиком сварилися. Не ширяй високо, мовляв, падати боляче буде. На листи ошуканих, виступи засобів масової інформації влада відповідала: у діяльність ГБК втручатися не маємо права, постраждалим рекомендуємо звертатися до суду.

Наполегливі, вони ж терплячі і при здоров'ї, звернулися. І виграли справу: Залізничний райсуд столиці стягнув з ГБК «Сокіл» на користь позивачів пайові внески. Але гроші вони не одержали.

Отже, Солодкого справді неможливо опустити на грішну землю з небес обітованих?

Журналістське розслідування засвідчило, що ТАМ у Солодкого нікого немає. За голову ГБК, який ширяв у безхмарному небі вісім років, ані в Залізничній райдержадміністрації, ані в Київській міськдержадміністрації сьогодні навряд чи хтось мовить слово. Швидше навпаки: судячи з відповідей, одержаних редакцією, пана Солодкого у списку фаворитів немає. І все ж таки окремими чиновниками, напевно, обласканий, що й дає йому можливість безкарно ширяти у хмарах...

Схоже, ця напівдетективна історія про ошуканство десятків родин інвалідів і ветеранів, учасників ліквідації аварії на ЧАЕС, працівників колись відомої фабрики імені Рози Люксембург не відома першій особі міської влади. Інакше він не потерпів би глуму над членами кооперативу, які вклали гроші в нікуди.

Інформація до роздумів

За нашими даними, родина Солодкого (дружина, син, дочка) має принаймні три квартири і дві автомашини з причепом (до речі, до вступу Петра Петровича на посаду голови Солодкі мешкали в одній квартирі і їздили громадським транспортом).

Це, слід гадати, неповні дані. Та ми дізналися, скільки могли. Правоохоронці можуть більше...

Іван ІЛЛЯШ.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Діти — до святинь

Світлим рядком

Ця екскурсія надовго запам'ятається дітям. Вони побували у столиці, де відбулося їх перше знайомство з православними святинями Києво-Печерської лаври.

Наші діти — з віруючих родин, які відвідують у Ніжині церкву Всіх Святих. І вони, принишклі, слухали екскурсовода про засновників лаври Антонія і Феодосія, розглядали їх зображення на старовинній іконі і на сучасних настінних розписах.

Громада ніжинської церкви Всіх Святих молить Бога за здоров'я народного депутата України Олександра Пухкала та голови просвітницько-комерційної фірми «Сяйво» Миколи Шкурка, які матеріально забезпечили поїздку. Представниця благодійного фонду О. Пухкала Яна Володіна привітно зустріла нас у Києві і навіть приготувала пакети з ласощами, які дітям сподобались і підкріпили їх у дорозі. Нехай Бог благословляє всі добрі починання.

Надія ОНИЩЕНКО,
голова церковної громади.

Ніжин.

«Синдром підозри»

Тема проживання в Британії українців — колишніх членів дивізії СС «Галичина» залишається в центрі уваги і в самому Сполученому Королівстві, і за його межами. «ГУ» повідомляв про початок цього скандалу, наголошуючи: чи варто братися за нове «полювання на відьом»? Тим паче що відьми досить ілюзорні, а хто й може постраждати, то це невинні люди? Нагадаємо: все почалося з показу по одному із британських телеканалів документального фільму під назвою «СС у Британії». Сьогодні ми подаємо думку, альтернативну ідеї фільму. Думка, втім, не наша власна, а Майкла Мельника з міста Норидж, сина одного з українських вояків дивізії «Галичина». Нижче — виклад його недавнього інтерв'ю газеті «Eastern Daily Press».

Його батько, Петро Мельник, був одним з 12 тисяч українців, які з кінця 1943-го до 1945 року служили як добровольці або призовники на Східному фронті в дивізії Ваффен-СС «Галичина». 1947 року 8 тисяч з них прибули до Великої Британії. Майкл Мельник добре пам'ятає той момент, коли сказали, що його покійний батько Петро служив у Ваффен-СС. «Мені було 16 років, і в уяві виникали різноманітні образи. Здавалося, що це неправильно», — каже він. «Я знав, що мій батько воював у німецькій армії, але я не міг примирити своє сприйняття тієї організації зі своїм батьком, якого я знав як незалежну, люблячу, спокійну та вдумливу людину. Щось було в цьому, що вимагало розслідування, і саме звідси все почалося». І вже 12 років 36-річний Майкл Мельник займається розслідуванням цієї теми. За цей час він відвідав Північну Америку, Польщу, Німеччину, Австрію, Словаччину, Словенію, був в архівах та на полях битв, накопичивши величезну кореспонденцію та провівши бесіди більш ніж із 150 колишніми членами дивізії «Галичина». «Я по-справжньому відчуваю: жоден з тих, з ким я розмовляв, не мав чогось, що його треба приховувати», — зазначає він.

М. Мельник вважає, що більша частина документального фільму страждає від серйозних помилок та обумовленого наперед сенсаційного спрямування. І справді, рекламний хід Йоркширського телебачення мав бажаний ефект. «Пошуки воєнних злочинців з дивізії СС, переміщеної до Британії», — це з газети «Санді Таймс». «Завіса таємниці над есесівськими вбивцями у Британії: міністерство внутрішніх справ звинувачується в тому, що дозволило більш ніж 1500 нацистам мешкати тут», — заголовок у газеті «Мейл он Санді». Ну і таке інше... Лорд Дженнер, секретар всепартійної парламентської групи з розслідування воєнних злочинів, каже: цей «фільм надає докази, що вони були членами нацистського підрозділу вбивць. Я написав листа Дж. Стро (міністру внутрішніх справ) з вимогою відкрити справи з іменами осіб, багато з яких були, без сумніву, воєнними злочинцями». Ця заява теж є, безумовно, віддзеркаленням позиції авторів фільму «СС у Британії».

Та Майкл Мельник відкидає повторене лордом Дженнером твердження авторів фільму: мовляв, українські воєнні злочинці зараз мешкають у Британії, а їхнє становище безпечне через нездатність або небажання всіх британських урядів розслідувати справу. «Висловлювання лорда Дженнера були б нерозсудливо ризикованими за будь-яких обставин, але те, що їх виголошує особа з юридичною освітою, жахає», — каже М. Мельник. Він зауважує, що у 80-х роках британська влада вже проводила розслідування. «Я вважаю, — каже Мельник, — що коли є винні у чомусь, вони повинні відповісти за це. Але в даному разі має місце синдром підозри, на підставі якої висувається колективне обвинувачення 10 тисячам осіб».

Фільм наводить подробиці п'яти випадків, що «пов'язують» цю дивізію українських добровольців з воєнними злочинами: вбивство тисяч євреїв у Львові у червні 1941 р.; вбивство більш ніж 800 цивільних осіб у польському селі Гута Пєняцька в лютому 1944 р. та через шість місяців — 44 інших осіб у польському селі Хланьов; придушення Варшавського повстання восени того самого року; репресії та вбивства на Балканах і передання в руки гестапо членів британських і американських екіпажів літаків, збитих над Словаччиною приблизно у цей же час. Але, нагадує Майкл Мельник, усі британські уряди завжди твердили про відсутність свідчень, які пов'язують дивізію «Галичина» з цими злочинами. А фільм «СС у Британії» претендує на те, що «вперше» наводить докази, які є викликом цій позиції. «Хоч деякі з цих обвинувачень всебічно перевіряються вже 50 років, вони й досі недоведені», — каже Майкл Мельник.

За його словами, лише одне із обвинувачень є новим: щодо льотчиків. М. Мельник зазначає: документальний фільм не надає твердих доказів того, що їм було завдано будь-якої шкоди за час їх перебування під вартою українських солдатів. «По п'яти конкретних випадках фільм пропонує непрямі докази, на кшталт: «ця людина була на футбольному матчі, там виникли безпорядки, цю людину раніше притягали до відповідальності, тому тут вона також винна». Якщо наводяться прямі докази, то вони не підтверджені перехресною перевіркою.

М. Мельник каже: коли до нього звернулися автори програми, він гадав, що вони мали «щире бажання висвітлити низку надзвичайно суперечливих питань». Але виявилося, що «вони дали мені можливість сказати те, що я хотів сказати, а потім просто вибрали лі частини чотиригодинного інтерв'ю, які підтримували їхні підходи».

Також він цитує свідка з Гути Пєняцької, «котра була загально визнана всіма сторонами як партизанська база». Той каже, що одна людина з однозарядним карабіном відбила наступ цілого німецького підрозділу. «Ми ж вели розмову про 45 досвічених вояків, дехто з яких був з автоматичною зброєю. Я сказав авторам програми, що я не можу в це повірити. Це був чистий «голлівуд». Я витратив десь 45 хвилин, обговорюючи це питання, але все це було прибране з остаточного інтерв'ю. Залишилися лише відредаговані фрагменти, які вписувались у їх контекст», — стверджує він.

Великим питанням, каже М. Мельник, є таке: що саме ці українці робили у Ваффен-СС і чому після війни вони прибули сюди, отримавши дозвіл уряду Клемента Етлі? Адже відомо, що Гітлер вважав слов'ян «людьми нижчого сорту», і ніде більше ця точка зору не була так інституціоналізована, як у лавах СС. Але «через нестачу людських ресурсів наці були вимушені поступово переглядати свою ідеологію з тим, щоб залучити більше прибічників», — зазначає Майкл Мельник. Він каже, що 12 тис. українців, які вступили до лав дивізії, також мали піти на компроміс: «Вони були ідеалістами, антикомуністами... Вони хотіли здобути свободу і думали, що вони отримають її, маючи в руках зброю, політичну вагу, який наприкінці війни міг принести їхній країні незалежність».

Після закінчення війни вояки дивізії «Галичина» були інтерновані у місті Ріміні в Італії. Якби Ялтинську угоду втілили в життя (на чому неодноразово наполягав Сталін), вони були б репатрійовані до Радянського Союзу разом із 2 млн. інших полонених і, разом з ними, були б вислані до гулагів на неминучу смерть. Як же вони уникли цього? Найімовірніше, завдяки втручанню Папи Римського. Проте М. Мельник має інше пояснення.

— У мене є документи, датовані до 8 травня 1945 року, які категорично засвідчують, що між членами дивізії та західними союзниками відбувалися контакти через Швейцарію, — заявляє Мельник. — Мета полягала у збереженні більшої частини з'єднання у належній формі, з тим, щоб у разі початку бойових дій між Заходом та Радянським Союзом їх можна було б використати як добре тренованих вояків, визнаних антикомуністів, котрі добре володіють мовою.

Хоча більшість колишніх членів дивізії «Галичина», які оселилися у Британії, де існував режим жорсткої економії і відчувалась нестача робочої сили, працювали на фабриках, цегляних заводах чи, як у випадку з його батьком Петром, на фермах (що було найпоширенішим). Проте М. Мельник зазначає, що він має свідчення трьох осіб, які використовувалися Британською секретною службою в операціях проти Радянського Союзу.

Це був двірцевий переворот

Під час спроби державного перевороту вбито президента Демократичної Республіки Конго Лорана-Дезіле Кабілу. Офіційно оголосили про смерть глави держави о 5.00 за Гринвічем, передає агентство Ассошіейтед Пресс. «Це був двірцевий переворот, — заявив по телефону з Брюсселя представник конголезьких повстанців Кін-Кієй Мулумба. — Солдати з охорони Лорана Кабіли відкрили по ньому вогонь. Медики негайно переправили його до госпіталю, де він і помер».

Французький уряд також підтвердив факт загибелі президента Демократичної Республіки Конго. Раніше про його смерть повідомив уряд Бельгії.

Отже, в другій половині дня у вівторок у Кіншасі, столиці ДРК, спалахнула стрілянина в районі президентського палацу, повідомляє АП. За словами працівників бельгійського посольства в Конго, стрілянина навколо палацу тривала близько півгодини. «Я на 101 відсоток переконаний, що Л. Кабіла мертвий», — заявив високопоставлений офіцер угандійської розвідки по телефону в розмові з кореспондентом агентства Рейтер, пославшись на донесення свого джерела в Кіншасі. Проте ці дані досі не підтвердив жодний офіційний представник Демократичної Республіки Конго. Апарат президента Л. Кабіли після стрілянини біля президентської резиденції наказав армії взяти під свій контроль столицю країни — Кіншасу. Там запроваджено комендантську годину. Посол Бельгії у ДРК повідомив, що в місті не працюють телефони і перервано радіопередачі. Глава адміністрації полковник Едді Капенд наказав військам блокувати столичний аеропорт і перекрити річковий кордон із сусіднім Конго. Зачитавши звернення по державному телебаченню, він закликав населення до спокою. За розпорядженням уряду кордони країни закрито, усі зарубіжні авіарейси відмінено.

Яна СТАДІЛЬНА.

Хроніка. Факти. Події

■ Париж

Моніторинговий комітет — за надзвичайні дебати і незалежну експертизу

Моніторинговий комітет Парламентської асамблеї Ради Європи (МК ПАРЄ) рекомендує асамблеї провести на наступному тижні надзвичайні дебати з питання свободи слова в Україні. Також комітет вважає, що Рада Європи повинна організувати незалежну експертизу оригіналів записів майора Мельниченка в разі, якщо від Верховної Ради надійде відповідне прохання. Такі підсумки засідання МК ПАРЄ, що відбулося в Парижі. Свою доповідь на засіданні оприлюднили Анне Северинсен та Рената Вольвенд, які відвідали Київ минулого тижня. Вони, передає прес-служба РЄ, висловили глибоку стурбованість практикою залякування та вбивства журналістів в Україні. Доповідачі наголосили, що справа Гонгадзе має розглядатися як іспит на свободу слова і функціонування парламентської демократії в Україні.

■ Сан-Сальвадор

Потерпілим загрожує голод

За оцінками центральноамериканського відділення Всесвітньої продовольчої програми ООН, після суботнього землетрусу в Сальвадорі майже 15 тисяч осіб терміново потребують продуктів харчування. Запасів продовольства вистачить на 15 днів. Однак загонам з надання допомоги важко дістатися віддалених гірських районів і оцінити потреби їхніх мешканців. Майже 20 тисяч осіб евакуйовано з районів, які опинилися під загрозою зсувів, спричинених підземними поштовхами, що тривають.

■ Вашингтон

Для Клінтона небезпека минула

Білий дім оголосив, що невелика пухлина, яку лікарі минулого тижня вирізали зі спини Білла Клінтона, була злоякісна. За словами представника Білого дому Джейка Сюарта, аналіз виявив у президента досить поширений вид раку шкіри, який діагностується приблизно у мільйона американців щорік. Як сказав Сюарт, пухлину успішно вирізано, тканину навколо неї оброблено відповідними препаратами і ризик рецидиву хвороби дуже низький.

■ Мадрид

Активісти «Гринпіс» захопили АПЧ

Групі активістів міжнародної екологічної організації «Гринпіс» удалося прорватися на борт британського атомного підводного човна «Тайєрлесс», що стоїть у порту Гібралтару в очікуванні ремонту. Захисники природи розгорнули на корпусі субмарини транспаранти з вимогою звільнити моря від загрози радіоактивного забруднення. Учасників акції було заарештовано співробітниками британських спецслужб, котрі підоспіли на місце події.

■ Маніла

Президент закликає до спокою

Командувач армії Філіппін генерал Анджело Рейєс попередив, що буде вжито жорстких заходів проти тих, хто спробує скористатися безладдям у столиці. Заворушення спалахнули у зв'язку з рішенням сенату не допустити пред'явлення головних доказів на процесі щодо імпічменту президента Джозефа Естради, якого обвинувачують у корупції. Генерал зробив заяву після того, як тисячі людей вийшли на вулиці Маніли. Демонстрацію очолили найвидатніший церковний діяч Філіппін кардинал Сін та колишній президент країни Корасон Акіно. У відповідь Джозеф Естрада закликав своїх співгромадян до спокою. Як зазначено в його заяві, насильство та інші форми протесту не сприятимуть підтриманню єдності та миру в країні.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Хто дав вказівку зневажати пам'ять?

Повертаючись до надрукованого

Дочекався! І на мій газетний виступ надійшло спростування. Чого радію, питаєте? Бо з'явилася чергова можливість сказати, хто є хто.

Отже, спочатку була стаття «Доля невільника». У ній, зокрема, йшлося про те, що Леонтій Жейко із Чернігова вже 20(!) років захищає і відстоює ім'я свого сина, лейтенанта міліції.

Ще 1980 року прокурор Чернігова написав батькам: «Розслідуванням справи за фактом загибелі вашого сина встановлено, що він у ніч з 12 на 13 січня 1980 року **(в цю ніч сталася автомобільна аварія з вини колеги Олега Жейка. — Авт.)** перебував на службі в Новозаводському РВВС». Трохи пізніше з обласного управління внутрішніх справ підтвердили: «Повідомляємо, що ваш син загинув під час виконання службових обов'язків...»

За ці роки, стверджує Леонтій Степанович, міліція практично жодного разу не згадала про колегу, хоча високе начальство часом надто гучно розповідає про допомогу сім'ям загиблих правоохоронців.

— Зате з 1998-го я на свої клопотання отримую листи, які буквально вкорочують мені віку, — каже старий батько.

На запит редакції один із шедеврів епістолярного жанру отримали і ми (тут і далі цитуємо дослівно):

«Повідомляємо вас, що лист гр. Жейка Л. С. щодо обставин загибелі його сина <...> з вивченням попередніх перевірок та **постанови Н-Заводського районного суду** м. Чернігова керівництвом УМВС розглянуто.

На підставі **постанови Н-Заводського районного суду** м. Чернігова **та згідно вказівки МВС України** № 3963 від 16.09.1992 року керівництво УМВС області прийшло до висновку, що визнати факт загибелі Жейка О. Л., як такий, що пов'язаний з виконанням службових обов'язків, не представляється можливим» (**виділено автором**).

Хто ж лукавить, — запитувалося у вищезгаданій статті, — керівництво нинішнє в особі заступника начальника УМВС області М. Матвєєнка чи начальники зразка 1980-го? Відповідь на це питання і чекала редакція. А одержала листа з проханням «розглянути в установленому законом термін вищезазначені матеріали і підготувати статтю опровержения». Одночасно редакцію попередили, що «в разі не виконання УМВС області буде вимушене звернутись до суду».

Із «вищезазначених матеріалів» у конверті була копія вироку від 21.07.80 р., в якому хтось підкреслив речення: «В отделе милиции вне дежурства находился инспектор уголовного розыска Жейко О. Л.» Тепер зрозуміло: саме цей вирок пан Матвєєнко назвав «постановою Н-Заводського районного суду». Але ж він не набрав законної сили, бо був скасований постановою президії облсуду. Після цього 2.09.80 р. той самий райсуд виніс новий вирок, на який і посилався автор у статті «Доля невільника». Хіба про це не було відомо М. Маніну, підписанту листа до редакції з вимогою про спростування? А якщо генерал-майор міліції знав про вересневе рішення суду, в якому нема й натяку на те, що Олег Жейко знаходився «вне дежурства», то чому надіслав незаконний вирок без жодної мотивації своїх вимог? Кому потрібно було напускати туману?

Керівник юридичного відділу редакції Сергій Демський письмово попросив чернігівське міліцейське начальство вказати моменти, фрази статті, які ми мали спростувати. Той же генерал-майор М. Манін, заступник начальника УМВС області, через місяць «уточнив»: «Керівництво просить вас вирішити питання про спростування моментів, викладених в матеріалі І. Ілляша<...>, в яких вказується на безпідставне невирішення питання <...> факту загибелі <...> лейтенанта міліції Жейка О. Л., як такого, що пов'язаний з виконанням останнім службових обов'язків». Вибачте за довгу цитату, але переповісти написане важко.

Так ви, читачу, зрозуміли, що спростовувати? Чернігівські генерали не погоджуються з тим, що вони безпідставно не визнають факт загибелі Олега під час несення служби. Хочуть, щоб ми написали: підстави були! У них, бачте, козирі — «постанова» суду і «вказівка МВС України», а газета підняла на щит якісь там відповіді 80-го, що відгонять нафталіном.

Нинішньому керівництву видніше, ніж тим, хто по гарячих слідах розслідував справу і приймав рішення?

Вони досвідченіші і компетентніші за відставних генералів?

А як бути з пам'яттю, яку тривожать своїми бюрократичними відписками чиновники в погонах?

Ці питання адресуємо міністру внутрішніх справ. Може, Юрій Кравченко відповість, чому сьогодні в Чернігові визнати встановлений 20 років тому факт загибелі 23-річного офіцера під час несення служби «не представляється можливим»?..

Іван ІЛЛЯШ.

Оголошення

А може, література вже віджила своє?

Орфеї і корифеї

Сьогодні пропонуємо вам кілька відгуків на публікації рубрики, які, дякуємо, продовжують надходити у великій кількості. Що свідчить, як стверджує один з авторів листа: «газета розпочала просто-таки архіважливу дискусію про стан літератури зокрема і культури взагалі в українському суспільстві. Цю розмову «по кому дзвонить дзвін» треба було повести ще раніше».

«Назвіть потенційних орфеїв»

Без сумніву, хорошу справу ви затіяли з цими корифеями. Принаймні я ще більше впевнився: перевелися в нас орфеї. Мала рацію Ліна Костенко, чиї слова ви цитували на початок дискусії. Це колись вони були. До речі, і сама вона щось зникла зі сторінок, кажуть, мандрує по чорнобильській зоні, наче тут, по цей бік, не зона. Чим ми в кращому становищі, ніж нещасні мешканці атомної резервації?

То я все-таки не зрозумів, що чекає нашу літературу? Євген Пашковський та й більшість дискутантів нарікають на байдужість чиновників, їхню зневагу до культури і її митців, на брак паперу і згорнуту мережу книготоргівлі. Це все правильно. І очевидно. Але подивімося на проблему і з другого боку. Старше покоління письменників, що звикло поважно величати себе «інженерами людських душ», засідати в президіях і одержувати нагороди, образилося на зміну ситуації і не можуть пробачити «збайдужіння» до літератури. Раніше вони вагомо писали, тепер вагомо мовчать. Де Павло Загребельний? Де Микола Вінграновський? Де всі наші живі класики, гордість української культури? Вони щось пишуть хоч у шухляду чи просто нарікають на несправедливість життя? Може, справа не у нестачі паперу, а просто їм бракує вміння сприймати зміну формацій, свіжого погляду на життя. Вони ж звикли до старих стандартів, а тут таке коїться, що не всякий «інженер» розбереться в нових «механізмах». Вони ж виховані на традиціях соцреалізму. Це раніше письменники могли викривати окремі недоліки і навчати нас, сірих, ідеалів вічного і доброго. А тепер який метод? Які ідеали?

Одне слово, не позаздриш старій гордості літератури. Та й Бог з ними. Хай спочивають на лаврах. Мене більше цікавить, чи є в нас надія літератури. А то раптом засиплять нас папером і грошима, а з'ясується, що писати немає кому. Писати не графоманські штучки (тут і я можу втнути) і «модерни», в яких сам автор плаває, а речі, якими можна пишатися перед цілим світом — не тільки перед дружиною і двома приятелями.

З вашої газети я зрозумів: є Пашковський. Ну, ще Медвідь. Хоч його не читав, перепрошую. А хто ще? Будьте ласкаві, назвіть мені хоч десяток прізвищ потенційних орфеїв. Я їм із власного гаманця на зо два аркуші паперу спонсорну. З патріотизму.

Читач «ГУ» і поки що незалучений шанувальник сучасної української літератури

Олександр ЗВІР.

Львів.

«Вимагаємо повної правди»

У новій рубриці «Голосу України» поки що намагаються висвітлювати проблеми книгодрукування. Подані публікації не завжди зрозумілі читачам і потребують конкретизації. Приміром, скільки видавництв в Україні, скільки книжок видаються українською, а скільки —російською і в яких регіонах, чому велика різниця, яка тематика видань, як виконуються кучміївський указ 1995 р. та марчуківська постанова Кабміну, хто гальмує їх виконання, чому блокуються потуги Держкомінформполітики Держмитслужбою, СБУ, ДПА? Одне слово, чому українська книжка не захищена від експансії російської, чому за минулий рік не виступив міністр культури Богдан Ступка в «Голосі України»? Чому мовчить голова Комітету Верховної Ради з питань культури і духовності Лесь Танюк?

Ми, читачі, маємо повне право вимагати від газети об'єктивної, повної і вчасної інформації, інакше я розцінюватиму це як порушення права на свободу слова та інформації.

О. ДУБОВИК,
голова Сумської міської спілки патріотів України.

«Ми теж творили «гомо совєтікус»а...»

«Народ розучили читати», — стверджує письменник Євген Пашковський. Не погодитися з автором неможливо. Стан цей загрозливий. До такої міри загрозливий, що важко навіть уявити наслідки, до яких він може призвести.

Щонайпростіший приклад, і то не з життя «вершків», а зі щонайнижчих низів. Їду в деренчливому, заплюваному соняшниковим насінням автобусі. Водій лається на всі заставки, незважаючи на те, що в салоні діти, жінки. Вирішую трохи присоромити водія. «Негарно так, некультурно, — кажу, — в автобусі люди, а ви слів не добираєте...» — «Та це від вас, культурних, і всі біди, — чую зненацька голос повнотілої молодиці, що сидить попереду. — Чого ви причепилися до шофера?» І ніхто в автобусі не стає на мій бік.

Народ не тільки розучили читати, народ майже розучили реагувати на зло, та й саме зло втрачає встид. Прекрасно описав вихованого комуністичною владою «гомо совєтікус»а в «Золоті партії» російський історик і публіцист Ігор Бунич, тому повторювати не варто. Набагато корисніше для справи не так реєструвати наші культурні втрати, як пошукати виходу зі становища, негайного порятунку. А вони, без сумніву, мусять бути.

Починати, як на мене, слід з основи культури — мови, з виведення її з того упослідженого становища, в якому вона опинилася. Кивати тут тільки на Київ, як показує практика, дарма, столиця на мовно-культурні вимоги провінції майже не реагує. Отож порятунок потопельника — справа рук самого потопельника. Це усвідомила, наприклад, Івано-Франківська міська рада, прийнявши нещодавно великомасштабну програму захисту української мови.

Проте й Київ не може вічно самоусуватися від справ, які мають державну вагу, інакше це буде просто несерйозно. Він може бодай реагувати на скандальні факти порушення конституційних норм у деяких східних і південних областях, де впроваджують як офіційну російську мову. Залишати зло безкарним — це сприяти його поширенню, що з християнською мораллю аж ніяк не в'яжеться.

Я так наголошую на ролі і значенні мови, бо переконаний: справжня культура, мистецтво не можуть процвітати в державі, громадяни якої послуговуються примітивним суржиком. Письменникам тоді немає для кого творити, і вони або опускаються у своїх опусах до рівня невибагливого читача, або перекваліфіковуються, шукають ремесла, завдяки чому можна вижити. Усе це закономірно, й алогічно було б, якби наявні сьогодні економічні умови посприяли розквіту мистецтв.

На жаль, суспільство поки що не готове не тільки до метафорично ускладненої літератури, а й до серйозної журналістики. Суджу про це хоча б з того, що навіть у райцентрах Галичини ви набагато швидше знайдете якусь примітивну газетку з анекдотами і кросвордами, аніж аналітичне «Дзеркало тижня».

Безперечно, духовному запустінню, яке дедалі дужче дається суспільству взнаки, треба щось протиставляти. Цим «щось» може бути слово письменника, журналіста, яке мусить доходити до людських сердець, мусить прискорювати биття цих сердець, будити думку у відповідь. Окрім нас, цього просто нікому робити. Тим паче що більшість із нас таки доклала, ніде правди діти, зусиль до того, щоб «гомо совєтікус» був саме таким, яким він є нині, а не інакшим. Тож спокутуймо свою вину, а не шукаймо її поза межами власного «я».

Спокутувати ще є перед ким. Народ наш, на щастя, ще не весь уподібнився згаданій на початку молодиці, яка переконана, що всі біди — від культурних людей. Тому, щоб не закінчувати песимістично, згадаю зовсім свіжий випадок зі своєї журналістської практики. Дали ми під рубрику «Вісті не лежать на місці» коротеньке повідомлення про те, що вчитель одного із сіл Коломийщини написав у київській газеті, буцімто село передплачує тепер так мало газет, що його сміливо можна прирівняти із селом у 1939 р. За кілька днів одержали відповідь від громади цього села. Це був добре аргументований, сповнений гідності лист, автори якого рішуче не погоджувалися з твердженням свого земляка. Після таких листів хочеться творити. Бо творити, з'ясовується, є для кого...

Дмитро КАРП'ЯК,
журналіст.

«Повертаємося в епоху літописів? Ой ні, гірше!»

Поряд з літописами квітнув могутній фольклор, перед ними була література, а в нашому випадку — що навколо і що попереду?

Час новітнього мракобісся? Ця найпотужніша хвиля розваг на телеекранах — чи не від страху зазирнути собі в душу й побачити: там — порожнеча! Тільки вітер жене пустирем порожні банки та клапті друкованих текстів.

Повернуто за останні півтора десятиліття в наше життя сотні імен, тисячі книжок, повернуто і — знову забуто. Тепер уже назавжди? Бо сильніше за будь-яку тиранію, яка тисне, але й нагромаджує зустрічний опір, нове дикунство, що не знає меж, не зустрічає перешкод, заковтує покоління за поколінням, які виросли на електронних розвагах і теревенях.

А може, її засуджено, літературу, їй час зникнути, забираючи з собою культуру читання, залишаючи місце для чогось нового, для «телелітератури», скажімо, для культури (?) зчитування?

Може, всі наші нарікання — від нерозуміння історичної неминучості, від того, що боїмося простежити до кінця вектор, так би мовити, історичного розвитку? І ми мусимо піти, ну, не як мамонти, а як останні з могікан?..

На щастя, переконаний: збайдужіння до книжки повальне, та не загальне, — це джерело єдиної надії.

«Сегодня снова я пойду туда, на жизнь, на торг, на рынок, и войско песен поведу с прибоем рынка в поединок!» — ці хлєбніковські слова я повторюю, як присягу, коли вирушаю до школи. Саме так: учні мої, що називається, цілими днями зазнають ударів ринкової стихії — прямо й опосередковано, а я маю в своєму розпорядженні лише дві години на тиждень, щоб закріпити в них іще свіжі, дуже зелені — від Бога, від природи, від роду нашого — паростки цікавості, відвертості, довіри, вдумливості, щирості... О, які складні емоції переповнюють тебе в класі. Страшно, коли тебе не чують, але не менш страшно, коли чують так, наче ти мало не пророк...

Свої сумніви, розчарування, біль несу дітям в останню чергу — все це й так до них прийде. А ось відкриття, зачарування, «невимовне, синє, ніжне» — всупереч усьому! — віддаю, віддаю, поспішаю віддати. Де ще, коли ще вони почують палке слово Василя Стуса, Бориса Чичибабіна і тих, хто нині зберігає заповідане орфеями всіх часів?!

Знаю, багато хто з цих хлопців зречеться книги, тільки-но вийде за стіни школи, не встоїть перед прибоєм ринку. Але обов'язково в кожному випуску будуть такі, хто з роками лише укріпиться в думках, що читати — більша потреба, аніж рахувати. Це й означає жити серцем.

Сам я 35 років пишу — російською, українською, перекладаю з литовської та англійської. Склалася за ці роки не одна книжка, та тільки тепер, коли мені за піввіку перевалило, наважуюся відпустити до читача першу із своїх книжок. За чий кошт? Здавав металобрухт, продавав вишні, виносив речі з дому, збирав пожертвування серед колишніх і нинішніх учнів (переступивши, як то кажуть, гордість, а краще —загнавши у куток скромність), був репетитором... З товстосумами у нас важко: хто каже, що вони є, хто каже, що їх нема, що самі ось-ось з простягнутою рукою по світу почимчикують. Коротше кажучи, обійшовся без спонсорів, зате виразку маю.

Вийде книжка — що далі? Як її розповсюдити далі містечка? Адже хочеться почути відгук, відзив, відлуння...

Та не годувати ж державі письменників, коли вона лікарів і вчителів утримувати на пристойному рівні не здатна! Тим паче що підгодовуваний поет уже не зовсім поет, а — придворний, чи то пак — лакей.

І все-таки є найперший обов'язок у держави, яка думає про своє самозбереження всерйоз. Зокрема, зміцнити українську видавничу справу. А щоб видавати не макулатуру, не ширвжиток, можна було б, звісно, дуже обачливо і гласно, піти на створення «громадських рад» із представників «читачів, письменників, критиків, видавців»: є ж бо в нас люди, уподобанням яких можна довіритися, уподобанням, чуттю, неупередженому підходу, широкому погляду.

За недавніх ще часів була так звана «секретарська» література, а тепер у нас попереду на «мерська», «губернаторська» та інша в такому самому дусі. Це і є обличчя сучасної української словесності?

Треба буквально вкладати гроші у бібліотеки, в літературно-художні телевізійні проекти, і на часі вже казати про цілий літературно-художній телеканал «без дурнів»!

З-поміж того, що зв'язує людей на землі, коли не найперше, то одне з перших місць належить Мистецтву, Поезії, Творчості.

Ми йдемо, а світ залишається...

В'ячеслав ПАСЕНЮК.

Спорт

Почали з нічиєї

Шахи. **Внічию на 91-му ходу завершилася перша партія матчу в Донецьку, де зустрічаються міжнародні гросмейстери Руслан Пономарьов (Україна) і в минулому претендент на шахову корону Віктор Корчной (Швейцарія). Білими фігурами грав 17-річний українець. Змагання завершаться 23 січня.**

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Динамівці вирушають до Москви

Як відомо, в Москві стартує традиційний турнір «Кубок Співдружності». У ньому виступатиме й чемпіон України. До заявки київського «Динамо» на ці змагання включено таких футболістів: воротарів — Близнюка, Кернозенка і Романенка; оборонців — Ващука, Федорова, Радченка, Боднара, Гавранчича; напівоборонців — Хацкевича, Герасименка, Кулича, Михайленка, Пєва, Черната, Белькевича, Щекотиліна, Скобу; нападників —Кузьмичова, Коновалова, Шацьких. Є в цьому списку й Головко, Яшкін, Несмачний, Лисицький, Серебренников та Венглинський. Однак вони спершу тренуватимуться з національною командою, яка проводитиме свій збір з 18 по 29 січня у Кончі-Заспі. Втім, у разі потреби вони готові з'явитися в Москві на завершальній стадії турніру.

Отже, кияни потрапили до групи В. 20 січня. «Зімбру» (Молдова) — «Сконто» (Латвія), «Динамо» (Україна) — «Копетдаг» (Туркменія). 21 січня. «Динамо» — «Сконто», «Копетдаг» — «Зімбру». 23 січня. «Динамо» — «Зімбру», «Копетдаг» — «Сконто». 24 і 26 січня —поєдинки четвірки найсильніших за підсумками першого етапу. Фінальний матч відбудеться 28 січня.

А футболісти київського ЦСКА в ці дні перебувають у Туреччині, де готуються до другого кола змагань національного чемпіонату, які стартують 11 березня. Армійці провели вже й товариський поєдинок. Їхнім суперником був лідер другої турецької ліги — клуб «Коньяспор». Українці легко виграли — 4:1. Хет-триком відзначився Олександр Косирін, і ще один м'яч у ворота господарів забив Сергій Ткаченко.

Матч з вірменами — у Львові

Як правило, свої офіційні домашні поєдинки національна збірна країни з футболу проводила в Києві. І от позавчора після зустрічі президента Федерації футболу України, народного депутата Григорія Суркіса і голови Львівської облдержадміністрації Степана Сенчука стало відомо про те, що 5 вересня нинішнього року у Львові, на стадіоні «Україна», відбудеться передостанній матч відбіркового турніру чемпіонату світу-2002 між підопічними Валерія Лобановського і збірною Вірменії.

Коли вже йдеться про Львів, то повідомимо, що там відбувся звітно-виборний конгрес обласної федерації футболу. З трьох претендентів на посаду голови делегати знову обрали Ярослава Грися — відомого у минулому арбітра.

На різних аренах

Хокей. **Кінець нинішнього місяця насичений цікавими подіями для прихильників найшвидшої гри. У чемпіонаті СЄХЛ київський «Сокіл» 20 і 21 січня зустрінеться з клубом «Металургс» (Латвія, Ліепая), а 30 і 31 січня — з чемпіоном СЄХЛ, іншим київським клубом «Беркут». Ці матчі відбудуться в Палаці спорту. Вхід — вільний. 27 і 28 січня. Ареною хокейних змагань стане льодовий палац «Авангард» (вул. Мельникова, 46). Зустрічаються: «Сокіл» — «Енергія» (Литва), «Беркут» — ХК «Київ».**

За Кубок Вадима Гетьмана

Гандбол. **Запоріжжя. Міжнародний турнір чоловічих збірних. Команда України два стартові поєдинки провела успішно, вигравши у гандболістів Москви —30:26 і Кореї — 33:32. Учора, коли це число газети вже було підписано до друку, у вирішальному матчі зійшлися збірні України та Росії.**

Добірку підготував
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: **момент зустрічі наших гандболістів з москвичами, атакує українець В'ячеслав Лочман.**

Фото Єгора САПРОНОВА (УНІАН).

Де всі наші живі класики, гордість української культури?

Здоров'я за власний кошт

Репортер

«Медик — це людина, яка під приводом білого халата має законне право принижувати тебе», — писала у відчаї Марія Арбатова після нервових відвідин поліклінік. Єдине втішає: ці рядки — не про всіх медпрацівників. Інакше ми б не йшли по допомогу, коли болить. І все-таки при самій лише думці про звичайний похід до лікаря «без блату» щоразу холодно щемить під грудьми.

3. Чорний гумор замість діагнозу

Давно і нестерпно болить нога, а ще більше — палець. Я — в одній з районних поліклінік столиці. За столиком чергової — карикатурна неврівноважена мадам гиркає на всіх, хто б не звернувся. Для мене загадка, хто ставитиме діагноз: кандидатуру лікаря-рятівника не так просто з'ясувати. У хірургів — двері на замку, згідно з хитрим графіком роботи.

Скільки разів давала собі обіцянку: в цей заклад — більше ані ногою. Таке рішення прийняла останнім разом, коли з болем у горлі побувала ледь не у всіх кабінетах, включаючи гінеколога. Тоді мене мордували чеканням: обід затягнувся на зайву годину. Потім раптово вирубилася електрика. «Немає світла!» — радісно оголосила медсестра сумній черзі. «Горло? — невдоволено промовили вони дуетом з лором, сусідкою по кабінету. — Так це не до нас. Вам треба до терапевта». І це після тривалого сидіння під дверима! А терапевт, незважаючи на мій дорогоцінний час, послала мене на клятий огляд до всіх, хто, певне, взагалі чергував того дня у поліклініці.

***

Наступний етап для ноги та її невиявленої хвороби — найближчий травмопункт при «Швидкій допомозі». Спопеляючи час і нерви, дотягую до суботи. Людина, яка працює, навряд чи може цілими днями ходити від кабінету до кабінету.

Літня жінка в білому піднімає суворий погляд над окулярами. Радить терпіти до понеділка. Та я наполягаю на побаченні з лікарями. Внаслідок чого на прохідну спускаються два молоді амбали з ліниво-іронічними посмішками. Оглянувши мою бідну ногу, вони зацікавлено розмахують нею у повітрі. При цьому зовсім не зважають на мій заплаканий і нещасний образ (настає час і себе колись пожаліти...). Жарт у молодих людей виходить якийсь вимучений: «Що ж, будемо ампутувати». «У вас є рентген!» — волаю я, і мені аж ніяк не смішно. «А нащо?» — чую у відповідь. — Швидше за все, вам треба прописати ортопедичне взуття».

І це теж було б не смішно, якби після численних поневірянь я не виявилася пацієнтом невропатологічного відділення. А поки що...

«А де ви працюєте?» — це коронне запитання багатьох медиків, які хочуть одразу мати інформацію про твій гаманець. (Мовляв, чи варто з тобою взагалі панькатися?) Журналістське посвідчення міняє тон і поведінку бабусі і веселих лікарів. «От якби ви прийшли наступного тижня, ми б вам порадили гарного лікаря...» Зрештою, варто вже здогадатися, що халяви у медицині не буває. І треба націлюватися на прийом, що супроводжуватиметься належними витратами.

***

Третій етап — ще один медзаклад і геніальний костоправ, небайдужий до спиртного. «Швиденько! — командує в коридорі молодша колега генія, поспіхом вкладаючи мені в руку п'ятизірковий коньяк у пакеті — для нього, ясна річ. Посміюсь, уявляючи, як ця перехідна пляшчина гуляє тутешніми кімнатами. У підсобці костоправа — справжній продуктовий склад: цитрусові, яйця, олія, вино... Щоправда, завдяки цьому небезгрішному чоловікові нарешті знаю свій діагноз.

Уже на вулиці згадую, як колись нас лякали медициною при капіталізмі: не дай Боже захворіти. Не знаю, як там у них, а нам давно немає чого боятися.

Ольга КРАСОВСЬКА.
Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Сільські вісті

Голодування за чужі борги

У реанімаційне відділення Бобровицької райлікарні потрапив керівник фермерського господарства «Колос» Віктор Булах. Він із тридцятьма своїми однодумцями усі новорічні свята голодував і виснажився.

— Минулого року я виростив 510—520 центнерів цукрових буряків з гектара, — розповів фермер. — Всі 2,4 тонни було вивезено на Бобровицький цукрозавод, з яким у мене укладено договір про співпрацю. Маю два «Дони», шість «Нив», понад десять тракторів. Отож допомагав їм на тисячі гектарах вирощувати зернові, інші культури. За буряки, роботу заробив майже 800 тонн цукру. 300 тонн з них поклав на зберігання у складському приміщенні цукрозаводу, яке, до речі, взяв в оренду. Цукор — це моя посівна. Це добрива, пальне. І ось приходять податківці і забирають його у податкову заставу. Хоча заборгував їм Бобровицький цукрозавод...

Заступник директора підприємства Михайло Третяк підтвердив, що їхній партнер-фермер постраждав безвинно.

— Податківцям ми справді винні ще з минулих років, — пояснив він. — У сезон переробки податкова описала 300 тонн цукру. Але ж із балансу його не вилучила, і жодних проблем не виникало. А в Булаха на його цукор є накладні, договір на зберігання.

Поки фермер лежить у лікарні, а працівники його господарства і сьогодні мерзнуть, чергують-протестують біля складу Бобровицького цукрозаводу, у «Колосі» теж вилучено документи для перевірки. З цього приводу рада Чернігівського регіонального відділення Спілки підприємців малих середніх та приватизованих підприємств направила до столиці звернення-протест.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Жовта кульбабка — вісник... зими

Буває і таке

На схилах відділу Українського степового заповідника «Кам'яні могили» з'явилися жовті кульбаби. Таке рідкісне явище, яке спостерігається один раз на сто років, фахівці пояснюють незвичайно теплими зимовими місяцями. Навіть перелітні птахи не поспішають залишати рідні краї: залишилися в заповіднику жайворонок, шпак, вівсянка, дрозд-горобинник. Плюсова температура спровокувала набрякання бруньок на кущах і декоративних деревах у багатьох районах області. Щодо плодових насаджень та посівів озимих, то їхній стан, як запевняють фахівці, тривоги не викликає.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Соціальний зріз

53-річний Володимир Степанович — один із семи мешканців відкритого у Севастополі першого в Україні гуртожитку із соціальної реабілітації інвалідів з хронічними захворюваннями психіки.

Мешканці гуртожитку, що розташований у приміщенні колишнього медвитверезника, отримують гаряче триразове харчування і постійно перебувають під наглядом медперсоналу, маючи можливість вільно виходити у своїх справах. Усі вони, як і чимало пацієнтів міської психіатричної лікарні, втратили своє житло через те, що стали жертвами квартирних аферистів. Гуртожиток було створено за ініціативою головного психіатра міста Георгія Кадомцева.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО (УНІАН).

«Оптіо» — водолаз?

Актуально

У лабораторіях Українського державного морського технічного університету мимоволі пригадався сумний випадок. На вулиці Канатній в Одесі, де розташовано психоневродиспансер, зустрів знайоме подружжя — Андрія та Людмилу С. Озвався. Однак Андрій (щоб написати саме про нього, висококласного водолаза, двічі побував у їхній оселі на Таїровському масиві) на вітання ніяк не прореагував. Людмила, в якої вмить навернулися на очі сльози, мовила, кивнувши в бік диспансера:

— Ідемо туди. Зовсім кепсько Андрієві...

— Глибока вода, — вважає доктор технічних наук, декан електротехнічного факультету, завідувач кафедри електрообладнання суден УДМТУ Володимир Блінцов, — не для людини, яка дорожить своїм здоров'ям та життям. Прикладів розумової деградації водолазів, народження в їхніх сім'ях неповноцінних дітей чимало.

— Та хтось мусить опускатися під воду?

— Апарати!

Створенню й застосуванню підводної техніки, здатної замінити водолазів, учений віддає чимало сил і часу. Нещодавно повернувся із Севастополя, де зі своїми колегами веде випробування й доробку принципово нових підводних апаратів типу «Оптіо», раз у раз посилаючи їх у глибини тамтешньої гавані. Вони універсальні, багатофункціональні, наділені набагато ширшими можливостями, аніж їх має закута в скафандр людина. Їх застосування дасть змогу розв'язати в глибинах чимало найскладніших завдань. При цьому без опускання туди людини, яка зазнає згубного впливу декомпресії, кисневого голодування тощо.

Утім, багато чого можуть і вже діючі миколаївські апарати попередніх зразків. Схвальні відгуки щодо роботи у водах Антарктики, де вела дослідження міжнародна експедиція, були вже про «Дельту-Р» — первістка вчених. А наступні — «Скарус» та «Діаф» — добре прислужилися в Чорному морі під час розвідки та освоєння родовищ нафти і газу, а також ліквідації хімічної зброї, що її свого часу потай затоплювали в морських глибинах. Успішно справляються вони з «водолазними» обов'язками у північних районах Росії, на Кіпрі, в Німеччині...

Хтозна, може, саме «Оптіо» чи його наступникам, що народжуються в лабораторіях УДМТУ, судилося викреслити з переліку професій таку вкрай небезпечну для людини, як водолаз.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаїв.

Народився генієм собі на лихо

Кримінал

Один хімічний геній якось заявився до Луганська і почав шукати способи, як налагодити виробництво синтетичних наркотиків. В інші часи і в іншому місці, можливо, цей молодик міг би стати чудовим фахівцем, гордістю вітчизняної науки. Але, розуміючи, що його здібності так і залишаться незатребуваними, цей геній спрямував свої зусилля в інше русло: умовив одного бізнесмена вкласти вільні кошти в підпільну нарколабораторію. Справу було вже добре налагоджено, але тут компаньйон його й «кинув». Доки Хімік два роки поневірявся, його старший товариш устиг відсидіти у місцях не дуже віддалених за інші свої авантюри, і коли друзі зустрілися в Луганську, колишні образи було забуто заради прийдешніх великих справ. Нового бізнесу Хімік і Лаборант не винаходили. Вирішили взятися за колишнє. Аж тут до них прибився такий собі Фехтувальник, професійний спортсмен, який довго перебував у Польщі і мав там непогані зв'язки. Та головне — мав гроші. Ідея з синтезом амфетаміну спортсменові так припала до смаку, що він не пошкодував коштів на її реалізацію. Закупили таку-сяку апаратуру, інші потрібні пристрої просто крали, і невдовзі невеличка квартирка спортсмена обросла стелажами з реактивами, колбами, пробірками, вакуумними насосами і безліччю хитромудрих пристроїв. Добровільним охоронцем, а точніше — в'язнем лабораторії став колишній бізнесмен, який сидів там безвилазно. Відповідати на телефонні дзвінки, а поготів відчиняти двері чужим нікому було суворо заборонено: «алхіміків» могли вичислити і правоохоронні органи, і представники криміналітету. Тому свою продукцію — амфетамін, ЛСД і мескалін (синтетичний аналог кокаїну) — «виробники» збиралися реалізовувати не на регіональному наркоринку, а переправляти в далеке зарубіжжя. Шкода, не встигли... У гості нагрянули оперативники обласного управління Служби безпеки.

Оформлення вилучення лабораторії тривало близько десяти годин. І не дивина: понад 200 одиниць обладнання і більш як 50 найменувань хімікатів, серед них 10 літрів дуже небезпечної отрути з групи ціанідів. До речі, якби, не приведи Боже, його випадково розлили, потруїлися б ще й інші мешканці будинку. За оцінкою експертів, виробничі потужності давали змогу синтезувати до кількох десятків грамів наркотиків за добу.

До відома: систематичне вживання амфетаміну загрожує паралічем кінцівок і центральної нервової системи. Передозування спричинює смерть.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

Редактор номера Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 120041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311009.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
01008, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com